

Typ posudku: *oponent*

Autorka práce: *Bc. Klára Sedláková*

Název práce: *Cesta za uznáním: Důvody k migraci do Německa u budoucích absolventů pražských lékařských fakult University Karlovy*

Vedoucí práce: *Mgr. Karel Čada*

Oponentka: *doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.*

Navržené hodnocení: *výborně*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumná otázka je jasně a jednoznačně formulována a text zřetelně a instruktivně směřuje k odpovědi formulované v závěru. Z tohoto hlediska není práci co vytknout. Snad jen to, že závěr je příliš rozsáhlý, neboť v něm autorka předkládá prakticky všechna zjištění, k nimž dospěla. V závěru bych spíše očekávala shrnutí hlavních závěrů a zhodnocení jejich významu.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Práce se opírá o cca 45 relevantních titulů a 11 dalších dokumentů v češtině, angličtině a němčině, což odpovídá nárokům na diplomovou práci.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Práce je opřena o perfektně provedený kvalitativní výzkum zasazený do širšího kontextu problematiky migrace lékařů. Metoda je dobře zvolena i provedena a transparentně popsána. Z tohoto hlediska není autorce co vytknout.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorka se opírá o kvalitativní výzkum, který ji neopravňuje formulovat jakékoliv závěry o situaci ve výuce medicíny a počátcích pracovní kariéry lékařů. V závěru na str. 101 sice naleznem odstavec věnovaný limitům použité metody, v němž autorka konstatuje, že v rozhovorech je předkládán jednostranný pohled na situaci mediků a začínajících lékařů u nás, a to těch, kteří jsou nespokojeni. Zdá se však, jakoby tento odstavec byl do Závěru vsunut dodatečně (možná na popud vedoucího práce), protože v textu, zejména v jeho druhé polovině, autorka místy (např. str. 80-83) jakoby zcela podlehla vnímání situace participanty výzkumu.. Chápu, že nelze za každou větou zdůrazňovat, že jde o subjektivní názory „lékařů na útěku“, postrádám však samostatnou rozsáhlejší diskusi zjištění, zejména popisu situace na fakultách a v nemocnicích, která je jistě pestřejší. Na jiném

místě Závěru (str. 99) autorka dokonce tvrdí, že její výzkum jednoznačně prokázal, že finanční ohodnocení práce lékařů u nás a v zahraničí je jen jedním z mnoha motivů, které některé z nich vede k úvahám o odchodu do Německa. Nejde o to, že to tak s největší pravděpodobností je, ale o to, že v kontextu provedeného výzkumu jde o příliš silné tvrzení. Autorka může maximálně tvrdit, že její zjištění jsou v souladu se zjištěními jiných výzkumů.

Považuji ovšem za nutné zdůraznit, že jde o zanedbatelnou „vadu na kráse“, kterou uvádím spíše pro potřeby případné publikace. Z textu rozhodně nevyplývá, že by autorka svá zjištění přeceňovala. Jde spíše o čtenářský dojem, kterému by však text měl předejít.

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, jsou.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Z tohoto hlediska nelze práci nic vytknout, snad jen tu a tam nějaký překlep, čemuž se však nedá vyhnout.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práci považuji za mimořádně zdařilou a domnívám se, že by měla být publikována. Pokud autorka hodlá na ISS pokračovat v doktorském studiu, v což doufám, mohla by práci po drobných úpravách nabídnout nakladatelství Karolinum za podpory Ediční komise FSV, nebo by na jejím základě mohla vzniknout odborná stat', kterou by mohla připravit v rámci Specifického výzkumu ISS. Pro účely publikace by autorka měla zvážit někdy až minuciosní členění textu do samostatných kapitol (např. kap. 3.4.1. 1 působí přímo torzovitým dojmem). Kapitoulou 3.4.1.1 počínaje jsem také začala mít pocit, že se opakuje, co už bylo řečeno. Můj zájem se opět probudil u kapitoly 3.4.2.5.3 a opětovně upadal od str. 86. Problém je myslím v tom, že autorka nechce čtenáře připravit o žádný postřeh a každému z nich nadto věnuje samostatnou kapitolu. Spádu výkladu by podle mého názoru prospělo sloučení témat do širších celků a menšího počtu kapitol. Také bych ubrala kvantitativní rétoriku. Autorka totiž podle mého názoru zbytečně často uvádí, kolik komunikačních partnerů uvedlo určitý názor. Na závěr ještě dvě drobnosti. Na str. 78 je nevhodně použit pojem klientelistický přístup. Autorka má na mysli, že lékař by se k pacientovi měl chovat jako ke klientovi a nikoli jako k obtížnému hmyzu. Klientelismus má však zavedený jiný význam, a to negativní. Krom toho byl navíc typický pro socialistické zdravotnictví a zřejmě (vzpomenu-li např. aféru s „kulichy“ Motolské nemocnice) zcela nevymizel. Použití tohoto pojmu je tudíž značně matoucí. Na str. 65 a 102 je podle mého zcela zbytečně použit anglický termín pro cirkulaci (odliv) mozků. Na str. 97 autorka uvádí, že očekávání respondentů týkající se lékařské profese jsou „spojena spíše se strukturálním pojetím prestiže povolání a sociálního statusu obecně (...)“. Není jasné, co se míní strukturálním pojetím.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Odliv mozků je zřejmě jednoznačně negativní jev. Složitější by asi bylo hodnotit význam cirkulace mozků pro naše lékařství. Jaké výhody a nevýhody v našich podmínkách by s tímto jevem, pokud by se rozšířil, podle názoru autorky, mohly souviset?

Celkové hodnocení práce:

Práci hodnotím jako mimořádně kvalitní. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

Datum: 15.6. 2015

Podpis: